

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT

Mgr. Daniel Hacio

Zvieratá v rozprávkach IV. O DŽVIRINI ANDRO PARAMISA IV.

2014

Vydavateľ:	Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ:	<Mgr.Daniel Hacio>
Kontakt na autora UZ:	<ZŠ Slobody 1, lucasoltysova@gmail.com>
Názov:	<Zvieratá v rozprávkach IV.>
Rok vytvorenia:	<2014>
Oponentský posudok	<Mgr.Zuzana Haciová>
vypracoval:	
Preklad:	Erika Godlová

ISBN 978-80-565-1254-8

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inkluzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text nepresiel štýlistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:/ So hin andre:

Pavúk a mucha	5
O thavuno the e mathi	
Korytnačka a opica	12
E trastuňi žamba the e nalpa	
O pláčúcej labuti	18
E rovľardí labuťi	
Zoznam bibliografických odkazov	23

ZVIERATÁ V ROZPRÁVKACH IV./ O DŽVIRINI ANDRO PARAMISA IV.

Pavúk a mucha

Kedysi dávno vládol na svete kráľ, ktorý mal takú moc, že ho poslúchali všetci ľudia aj zvieratá . Ale t'ažko sa veru vtedy žilo, lebo nebol na zemi oheň. Len, čo slniečko zapadlo za vršky bola všade tma ako vo vreci.

Ľudia však vedeli, že plameň horí v pekle, ale nik sa tam neodvážil íst'. Jedného dňa zvolal kráľ všetkých svojich radcov k sebe a dlho sa radili, ako odmenia odvážlivca, ktorý im z pekla prinesie oheň. Napokon sa dohodli, že ten, kto prinesie kráľovi oheň, bude naveky slobodný, aj jeho deti budú slobodné, môže jest' zadarmo zo všetkých stolov a nik ho nesmie od nich odháňať'.

Kráľovskí poslovia rozniesli novinu po celom svete a zakrátka už o nej vedeli všetci. Ked' sa to dozvedel pavúčik- tkáčik, ten veru nelenil, a hned' začal tkať pavučinku. Ked' je pavučinka už poriadne dlhá, vybral sa pavúčik do pekla ako prvý. Šiel, šiel, až prišiel k železnej bráne. Jeden koniec pavučinky priviazal o hrubý stĺp a šup, spustil sa po nej dolu. Zaliezol do kútika a čakal. Ked' čerti zaspali, pavúčil sa prikradol k ohňu, zobrajal žeravý uhlík a po pavučinke sa vyškriabala späť'. Lenže uhlík bol poriadne t'ažký a pavúčik ustal. Ľahol si pod strom. Uhlík si dal za hlavu a zaspal. Tu prieletí mucha- bzučalka , uvidí spiaceho pavúka, ihned' zoberie uhlík a pod'ho za kráľom.

„Najjasnejší kráľ, nesiem ti z pekla oheň. Nože mi daj odmenu, ktorú si sl'úbil!“ Natešený kráľ vystrojil bohatú hostinu a muche bzučalke odovzdal listinu s kráľovskou pečaťou, na ktorej bolo napísané: Mucha bzučalka môže jest' zadarmo zo všetkých stolov a nik ju nesmie od nich odháňať'!

Ked' sa pavúk prebral , po žeravom uhlíku nebolo ani chýru ani slychu. Všetky zvieratká sa mu smiali a vraveli mu: „Pavúčik tkáčik, vari si nepočul, že oheň priniesla kráľovi mucha-bzučalka?“ Ked' sa to pavúk dozvedel, tak zvolal: „Mucha je zlodejka! Okradla ma! To, ja som vyniesol oheň z pekla, mne patrí kráľovská odmena!“

Pavúčik sa vybral za kráľom a všetko mu vyrozprával. Kráľ mu povedal: „Uveril by som ti, ale ako mi dokážeš, že t'a mucha okradla?“ Pavúk bol bezmocný, lebo svoju pravdu nemohol kráľovi dokázať, a preto zvolal všetky pavúky, veľké aj malé, a vyrozprával im, ako

ho mucha okradla a klamstvom si vyslúžila kráľovskú odmenu. Pavúky sa rozhnevali a vymysleli trest. Budú tkat' pavučiny a beda muche, ktorá sa do nich zamoce!

Od tých čias pavúky prinášajú ľud'om šťastie, tkajú pavučiny a lapajú do nich muchy. Ale muchy aj tak zadarmo jedia zo všetkých stolov!

O thavuno the e mat'hi

Varekana angomis sas pro svetos jekh kral'is, savo sas ajso zoralo, hoj les šunenas savore manuša the o džvirini. A'le phares pes ole beršende dživelas, soske na sas pre phuv o jag. Kana ča o khamoro zageľas pal o parti, pro sako than sas šitino sar andro gono.

O manuša džanenas, hoj e jag labol andre pekla, a'le ňiko odoj na tromanđil'as te džal. Jekh d'ives vičhind'as o kral'is savore pengre god'avere dženen u lunges vakerenas, sar poťinena le tromale dženeske, savo lenge andal e pekla anela e jag. Pro agor avle ki oda, hoj oda, ko le kral'oske anela o jag, ela slobodno, the leskre čhavore ena slobodna, šaj te chal bilovengro andal o savore skaminda u ňiko les lender našt'i te tradel.

O kral'ovo phirade manuša l'igende o neviper pal e savori luma u sig pal oda imar džanenas savore. Kana pes oda dodžanl'as o thavuno – o khudo, na užarelas u jekhvarestar chudl'as te khuvel e thavutni. Kana sas e thavutni čače lungi, gel'as o thavutno andre pekla o jekhto. Džalas, džalas, dži na avl'as ki o baro trastuno vudar. Jekh agor thavutni phandl'as ki o thulo stlpos u šup, mukhl'as pes pre late tele.

Garuđas pes andro kutos u užarelas. Kana o benga zasute, o thavuno pes cirdl'as paš e jag, il'as o kerado angar u pal e thavutni pes chudelas opre. No o angar sas but pharo u o thavuno sas čhindo. Pašl'il'as peske tel o kašt. O angar thodl'as pal o šero u zasučas. Avka avl'as e mat'hi – e bzučalka, dikhel o thavuno sovel, jekhvarestar chudel o angar u prastal pal o kral'os.

“Somnakuno kral'is, anav tuke e jag andal e pekla. Dikh, de mange o potiňiben, savo phend'al!” O kral'is lošalo kerd'as baro chaben u la mat'hake – e bzučalkake diňas o l'il, kaj opre sas e kral'ovsko pečat', kaj sas pisimen: E mat'hi e bzučalka šaj bilovengro chal andal o savore skaminda u ňika la te na troma te tradel!

Kana o thavuno uštil'as, pal o jagalo angar na ačhil'as nič. Savore džvirini lestar asanas u phenenas leske: “Thavuno o khudo, so tu na šund'al, hoj e jag andas le kral'oske e mat'hi e bzučalka?” Kana pes oda o thavuno dodžanl'as, vičhind'as. “E mat'hi hiňi e čorňi! Čord'as mandar! Oda somas me so andas e jag avri andal e pekla, mange phirel o kral'ovsko potiňiben!”

O thavuno gel'as pal o kral'os u savoro leske phend'as. O kral'os leske phend'as: “Paťavas tuke, a'le sar oda sikaveha, hoj tutar e mat'hi čord'as?” O thavuno sas bizorakro, soske peskro čačipen našt'i sas le kral'oske te sikavel, u vaš oda vičhind'as savore thavunen, baren the le ciknen, u phend'as lenge, sar lestar e mat'hi čord'as u prekal o chochaviben chudl'as o kral'ovsko potiňiben. O thavune ačhile chol'amen u kerde opre o mariben. Khuvena o thavutne u čori ela e mat'hi, savi pes andre lende chudela!

Ole d'ivesestar o thavune anen le manušenge e bacht, khuven o thavutne u chuden andre le mat'hen. A'le o mat'ha the avka bilovengro chan andal o sako skamind!

ÚLOHY:/ So te kerel:

1. Napiš, ktoré zvieratá vystupujú v rozprávke/ Phen, save džvirini hine andre paramisi

.....

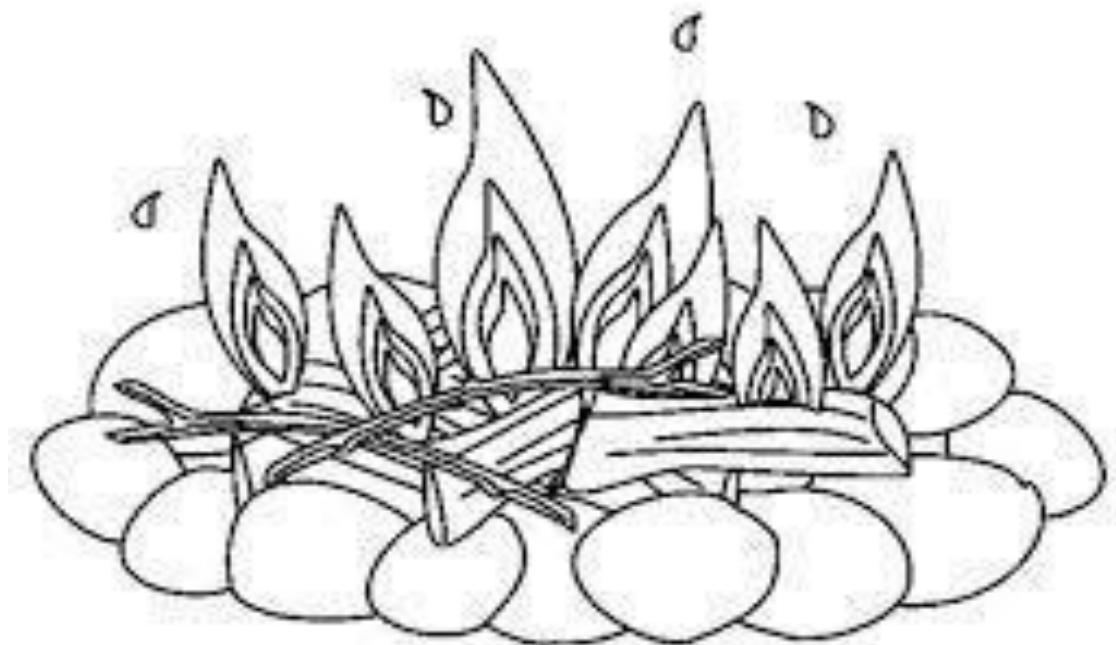
2. Zakrúžkuj, čo chýbalo kráľovstvu v tejto rozprávke/ Ker o kružkos, so na sas andro kraľovstvo andre kadi paramisi

A/ oheň

B/ voda

C/ sol'

3. Vymaľuj oheň / Maľin avri e jag

4. Napiš, kde sa nachádzal oheň/ Pisin, kaj sas e jag

.....

5. Napíš, akú odmenu mal dostať ten, ktorý z pekla prinesie oheň/ Pisin, savo poťiniben sas te chudel oda, ko andal e pekla anela e jag

.....

.....

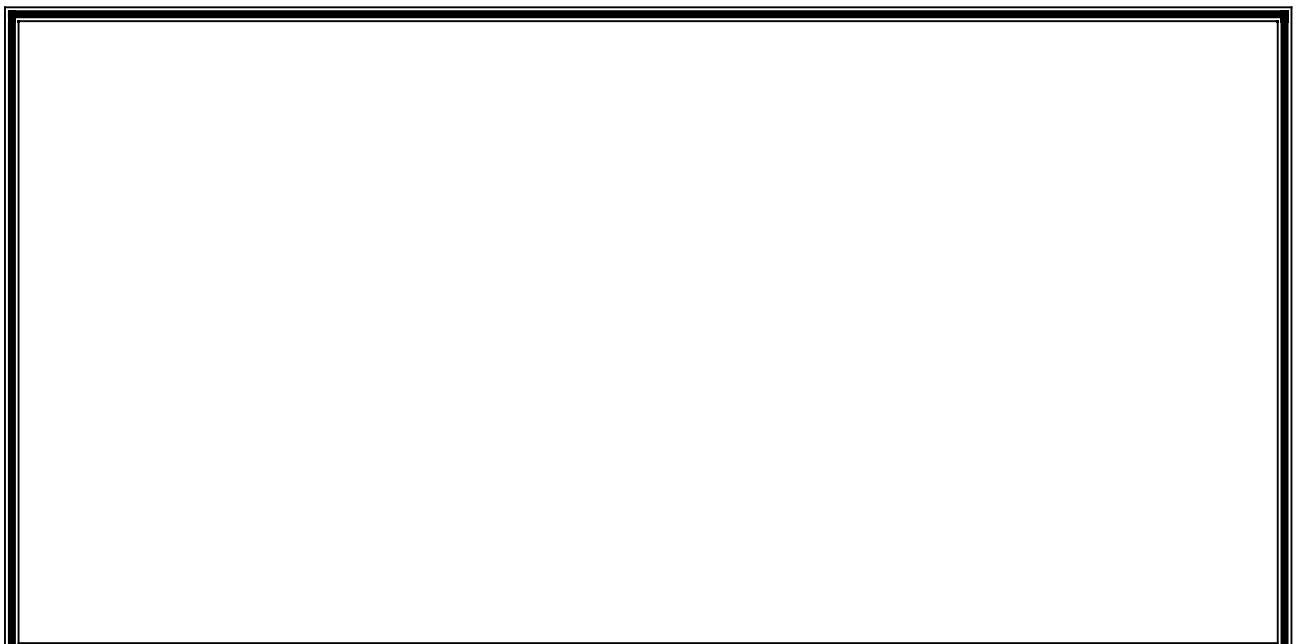
.....

.....

6. Napiš, kto sa prvý vybral do pekla pre oheň/ Pisin, ko sas o jekhto so gelas andre pekla vaš e jag

.....

7. Nakresli pavúka/ Čitrin le thavunes

8 . Napíš, ako pavúk získal oheň v pekle / Pisin, sar o thavuno chudľas e jag andre pekla

.....
.....
.....
.....
.....

9. Zakrúžkuj, kto nakoniec doniesol kráľovi oheň z pekla / Ker kružkos paš oda, ko and'as le kraľoske e jag andal e pekla

A) Pavúk

B) Mucha

C) Chrobák

10. Napíš, aký trest pripravili pavúky pre muchu/ Pisin, savo mariben kerde o thavune pre mat'hi

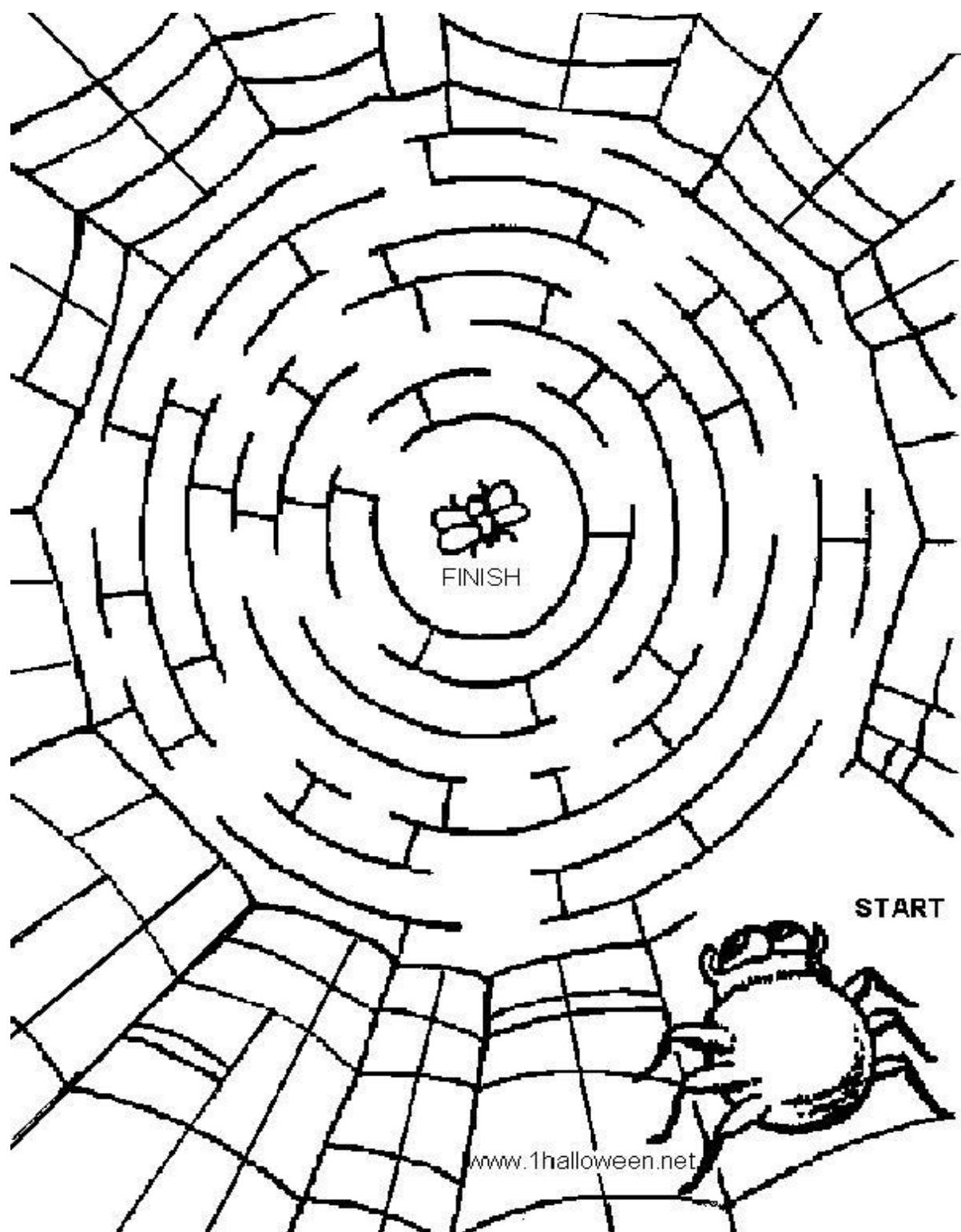
.....
.....
.....
.....
.....

11. Napíš, čo prináša podľa povery pre ľudí pavúk / Pisin, so o manuša paťan so o thavuno lenge anel

.....

12. Pomôž pavúkovi dostať sa po pavučine k muche
/ Pomožin le thavuneske te dochudel pes ki e ma'hi

13. Napíš krátky príbeh o pavúkovi a jeho kamarátke muche/ Pisin e charňi paramisi pal o thavuno the leskri kamaratka e mat'hi

.....

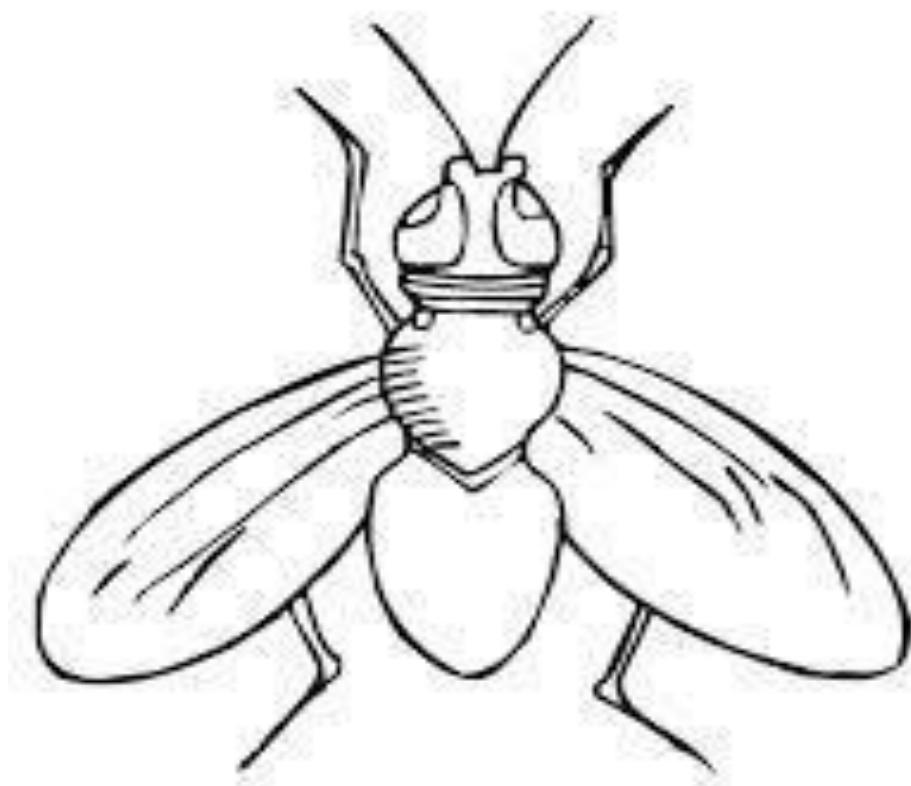
.....

.....

.....

14. Vymaľuj muchu/ Maľ'in avri e mathi

Fly

Pracovní list pre žiakov

KORYTNAČKA A OPICA

Raz keď sa korytnačka opaľovala, odrazu zazrela, ako k nej dolu riekou čosi pláva. Ked' to priplávalo bližšie, zistila, že je to banánovník(strom, na ktorom rastú banány).

Skočila do vody, priplávala k stromu a privliekla ho k brehu. Nevládala ho vyniesť na breh, a tak šla hľadať pomoc.

Našla opicu a priviedla ju, aby si pozrela korist'. „Tu je banánovník, čo som zachránila z rieky“, povedala korytnačka. „Pomôž mi ho odniesť domov, zasadím si ho.“ Ale opica myslela najskôr na seba a povedala: „ Za pomoc chcem polovicu stromu.“

Korytnačka odpovedala: „ Ked' mi pomôžeš, rozdelím sa s tebou.“ Opica a korytnačka teda spoločne dotiahli strom ku korytnačkinej záhrade. „Teraz vykopeme jamu a strom zasadíme“ navrhla korytnačka. Ale opica sa priečila: „Och, nie. Povedali sme, že sa rozdelíme.“

„To je pravda“, odvetila korytnačka. Zasadíme strom, a ked' zarodí banány, každá si vezme polovicu. „To nie, tak sa deliť nebudeme“, odporovala opica.

Rozdel'me sa hned'. Ty si vezmi pol stromu a ja si vezmem pol stromu. „Tak sa deliť nedá“, odpovedala korytnačka. Ale ja chcem svoju čiastku hned', nástojila opica.

Korytnačka neochotne rozsekla strom napoly. Opica pozrela na hornú polovicu stromu so zeleným lístím, a keďže sa jej pozdalo, že je to lepšia časť, povedala: – Horná polovica je moja.

Vzala si teda polovicu stromu so zeleným lístím do svojej záhrady a zasadila ju. Korytnačka zasadila svoju čiastku s koreňmi a hlinu udupala. *Opici čoskoro zelená polovica stromu uvädla a vyhynula.* Korytnačkina polovica však vyznala nové listy a po čase zarodila banány.

Ked' banány dozreli, korytnačka ich chcela pooberať, ale nemohla vyliezť hore. Znova priviedla opicu a prosila ju, aby vyliezla na strom a pozhadzovala banány na zem. – Za námahu ti dám niekoľko banánov, – povedala korytnačka. Opica vyliezla hore. Sadla si navrch stromu a spokojne sa začala napchávať. Korytnačka stála a čakala, ale opica banány nezhadzovala. Sedela a jedla.

– Zhod' mi niekoľko, chytím ich, – povedala korytnačka. – Nikdy, – odpovedala opica. – Oklamala si ma, dala si mi horšiu časť stromu. Teraz budem jesť. – Zhod' mi zopár, – prosila korytnačka. – Tu sú šupky, – riekla opica a hádzala na zem šupky z banánov.

Teraz sa už korytnačka nazlostila. Odišla, nazbierala trňov a pichliačov z kríkov a porozsýpala ich okolo stromu. Potom sa skryla. Ked' opica zjedla posledný banán, zoskočila a dopadla na trne. Od bolesti sa metala, skákala sem i tam a vrešťala ako pominutá.

Bolest' neprestávala, lebo kdekoľvek stúpila, všade sa jej do nôh zabodávali nové a nové pichliače.

Korytnačka sa na všetko dívala a nakoniec sa nemohla zdržať smiechu. Ked' ju opica začula, rozbehla sa k nej, chytila ju a prevrhla na chrbát. Korytnačka sa nemohla ani pohnúť. Opica potom zvolala: – Konečne t'a potrescem za twoju zlomyseľnosť. Mám t'a zmlátiť palicou?

Alebo t'a mám hodit' do mažiara a roztlíct' na múku? Či t'a mám zhodiť z kopca?

Napokon korytnačka povedala: – Ked' ma tak veľmi chceš potrestať, prosím t'a, zhod' ma z kopca, alebo ma roztlč v mažiari, alebo rozmláť palicou. Potrestaj ma hocijako, len ma nehod' do vody. Ked' to opica počula, zaradovala sa.

– Aha! – zvolala, – do vody! Že som na to prv neprišla! Zmárnim t'a vo vode! Chytila teda korytnačku, priniesla ju k rieke a hodila do najväčšej hlbočiny. Aj ked' korytnačka do vody spadla, opica sa však dlho netešila, lebo korytnačka sa po chvíľke vynorila.

– Ďakujem ti, priateľka, – povedala opici, – ďakujem ti za službu! Ty nevieš, že voda je mojím domovom?

E TRASTUÑI ŽAMBA THE E NALPA

Jekhvar, kana e trastuñi žamba paš'olas pro kham, dikhłas, sar ki e late vareso pre le navel. Kana oda avl'as pašeder, dikhłas, hoj oda hino o bananovníkos (o kašt, so pre leste baron o banani). Chut'il'as andro paňi, plivind'as ki o kašt u cirdl'as les pro berdo.

Arakhłas e nalpa u and'as la, hoj te dikhel so la sas. "Adaj hino o bananovníkos, so les arakhłom andal e len", phend'as e trastuñi žamba. "Pomožin mange te lel les khore, thovava les andre phuv." Al'e e nalpa ešebe gindinelas pal peste u phend'as: "Te tuke pomožinav, kamav jepaš le kaštestar."

E trastuñi žamba phend'as: "Te mange pomožineha, ulavava tuha." E nalpa the e trastuñi žamba jekhetanes cirdle o kašt ki e žambakri bar. "Akana avri kopalinas e chev u thovas andre o kašt," phend'as e trastuñi žamba. Al'e e nalpa na kamłas: "Jaj, na. Phend'al, hoj pes ulavaha."

"Oda hin čaćipen", phend'as e trastuñi žamba. Daha o kašt andre phuv, u kana barona opre o banana, sako amender lela jepaš. "Oda na, avka pen na ulavas," na kamelas oda e nalpa.

Ulavas amen akana. U tuke le jepaš kašt, me mange lava jepaš kašt. "Avka pes oda te ulavel našt'i," phend'as e trastuñi žamba. "Al'e me akana kamav miro kotor", phenelas e nalpa.

E trastuñi žamba, the te na kamelas, čhind'as o kašt pro jepaš. E nalpa dikhłas pre opruno jepaš, kaj sas o zelena prajta, u soske lake ditholas, hoj odi hiňi feder, phend'as: "Opruno jepaš hino miro."

Il'as peske jepaš kašt le zeleno prajtenca andre peskri bar u thod'as la andre phuv. E trastuñi žamba diňas andre phuv peskro kotor le koreňenca u o čik opre mard'as. O nalpakro zeleno jepaš kašt sig avri šuťil'as u mul'as. E trastuñi žambakro kotor baril'as avri o neve prajta u pal'is and'as o banani.

Kana o banani sas lačhe, e trastuñi žamba len kamłas te kidel, no našt'i sas te džal opre. Pal'is akhard'as e nalpa u mangelas la, hoj te džal opre pro kašt u te čhivel tele o banani pre phuv. "Vaš e buťi tuke dava varesave banani," phend'as e trastuñi žamba. E nalpa gel'as opre. Beš'as opre pro kašt u chudl'as te chal. E trastuñi žamba ačhelas u užarelas, al'e e nalpa o banani na čhivelas tele. Bešelas u chalas.

"Čhiv varesave tele, chudava len", phend'as e trastuñi žamba. "Na, ŋikana", phend'as e nalpa. "Chochad'al manu, diňal man o goreder kotor le kaštestar. Akana chava."

"Čhiv tele varesave", mangelas la e trastuñi žamba.

"Adaj tuke o cipi," phend'as e nalpa u čhivelas pre phuv o cipi le bananendar.

Akana imar e trastuñi žamba čačes chol'isal'il'as. Gel'as u le kidłas opre o savoro, so phusavel andal o kandre u čhivkerd'as len paš o kašt. Pal'is pes garuďas. Kana e nalpa chałas o paluno bananas, chut'il'as tele u peļas pro phusade buťa. Dukhatar pes čhivelas,

chutkerelas u vičhinelas sar dil'iňi.

E dukh na ačhelas, soske kaj ča uštarelas, odoj la andro phindre phusavenas neve u neve phusade.

E trastuňi žamba pre doa ča dikhelas u paľis chudl'as te asal. Kana la e nalpa šund'as, prastand'il'as ke late, chudl'as la u visard'as opre pro dumo. E trastuňi žamba našti sas te kerel nič. E nalpa paľis vičhind'as: "Akana tut marava vaš tiri bilačhi god'i. Te marav tut la pacaha? Vaj tut te čhivav andre balaňi u marav pro jaro? Vaj te čhivav tut tele andal o partos?

Pro agor e trastuňi žamba phend'as: "Te man avka kames te marel, mangav tut, čhiv man tele le partoha, vaj man mar andre balaňi, vaj phager la pacaha. Ker o mariben savo kames, ča na čhiv man andro paňi." Kana oda e nalpa šund'as, sas lošal'i.

"Aha", vičhind'as, "andro paňi! Soske pre oda na peľom sigeder! Murdarava tut andro paňi!" Chudl'as e trastuňa žamba, and'as la ki e len u čhid'as la odoj, kaj sas nekh bareder o paňi. The te e trastuňi žamba peľas andro paňi, e nälpake e loš but na l'ikerd'as, soske e trastuňi žamba pal o na but avľas avri le paňestar.

"Pal'ikerav tuke, kamaratka," phend'as la nälpake, "pal'ikerav tuke vaš oda, so kerďal. Tu na džanes, hoj o paňi hino miro kher?"

13

ÚLOHY: / So te kerel

1. Napíš, ktoré zvieratá vystupujú v tejto rozprávke / Pisin, save džvirini hine andre kadi paramisi

.....

2. Napíš, čo zazrela korytnačka plavíť sa dolu rieku / Pisin, so dikhľas e trastuňi žamba sar džal tel la leňaha.

.....

3. Nakresli korytnačku, vodu, banánovník a 4 banány / Čitrin e trastuňa žamba, o paňi, o bananovníkos u 4 banani

4. Vymaľuj opicu
/ Maťin avri e
nalpa

5. Napíš, čo chcela opica, za to, že pomôže banánovník odniesť domov/ Pisin, so kamelas e nalpa vaš oda, hoj pomožinela te l'idžal o bananovníkos khere

.....
.....
.....

6. Napíš, čo sa stalo s tou polovicou banánovníka, ktorú si vzala opica / Pisin, so pes ačhil'as ole jepaš bananovníkoha, savo peske il'as e nalpa

.....
.....

7. Napíš, čo urobila korytnačka , ked' jej opica hádzala iba šupky z banánov/ Pisin, so kerďas e trastuňi žamba, kana lake e nalpa čhivelas ča o cipi le bananendar

.....
.....

.....
.....

8. Zakrúžkuj, ako sa pomstila opica korytnačke / Ker o kružkos paš oda, sar mard'as e nalpa e trastuňa žamba

A) Hodila ju do vody

B) Hodila ju z kopca

C) Zahrabala ju do piesku

10. Vymaľuj korytnačku / maľin avri la trastuňa žamba

O PLAČÚCEJ LABUTI

Stalo sa to veľmi dávno. Rybárovi Jankovi a jeho žene sa narodilo dievčatko. Dali jej meno Lada. Rodičia sa starali zo všetkých síl, aby bola dcérka dobrá, pekná a šťastná. Mať ju prvý rok neoslovila menom, aby sa zlí duchovia nedozvedeli, že sa im narodilo dieťa. Oslovovala ju: moja krásna, moja drahá. Nad kolísku zavesila medvedí zub, aby odplasili zlých duchov, dreveného vtáčika, aby dcérka neplakala, brezové náušnice, kohútie labky a napokon hrbatú drevenú starenku, aby dcérka mávala pekné sny.

Prešiel čas a Lada vyrástla na prekrásnu dievčinu. Jedno však bolo zlé, že nič nevedela robiť. Nevedela drevo založiť, ryby čistiť, veslo držať, ba ani cesto zamiestiť. Mladenci sa o ňu uchádzali, lebo bola prekrásna. Ona však odmietla všetkých pytačov. Najskôr odmietla pol'ovníka, potom rybára a nakoniec aj mládenca, ktorý mal psí záprah. Mladenci sa jej pýtali, prečo ich odmieta a s nimi aj ich prácu. Jej mať povedala., že sa zle správa k ľudom.

Lada sa nakoniec rozhodla, že odíde z domu a premení sa na labuť. Lada odišla a vykrikla: "Druhú mať si najdem". Zaplakala mať, volala dcéru naspäť. Lada však letela k labutiam, oni ju neprijali medzi seba a povedali jej: „**Vari sa dá nájst' druhá mat?** Každý môže mať len jednu mat“!

Prešlo veľa času. Matka Lady stále nariekala za svoju dcérou až nakoniec zomrela. Po dlhom čase labute prileteli z ďalekých krajín a s nimi aj Lada, ktorá veru nenašla druhú mať v ďalekých krajinách. Rozhodla sa, že sa premení naspäť na dievku a povedala si :"

Mamičku si objímam, slzy jej utriem. "Priletať až k rodnému domu, ale z domu nikto nevychádzal, a preto sa Lada nemohla premeniť na dievčinu.

Od tých čias prilieta prekrásna labuť každú jar, plače, kričí, svoju mať volá, ale dovolat' sa nemôže.

PAL E ROVĽARĎI LABUŤ

Oda pes ačhil'as anglo but berša. Le manušes, so chudelas le mačhen u lekre romňake ul'il'as e čhajori. Dine lake o nav Lada. O dad the e daj pen zorales starinenas, hoj e čhajori te avel lačhi, šukar u bachtal'i. E daj la prekal lakro jekhto berš na vičhind'as le naveha, hoj o rosne benga te džanen, hoj lenge ul'il'as e čhajori. Vičhinelas la: miri šukar, miri somnakuňi. Opral e koliska figind'as o ričheskro dand, hoj te tradel le bengen, le kaštune čirikles, hoj e čhajori ten a rovel, o čeňa brezatar, o bašneskrek phindre u pro agor the pukl'ato kaštuňa phura romňa, hoj e čhajori te džal šukar sune.

Pregele o berša u e Lada bariľ'as e šukar čhaj. Jekh na sas lačho, hoj nič na džanelas te kerel. Na džanelas o kašta te thovel, le mačhen te žužarel, o veslos te l'ikerel, aňi o chumer te ušanel. O čhave la mangenas, soske sas but šukar. Oj tradl'as savoren, so la mangenas. Jekhto tradl'as le poľovník, pal'is oles, so chudel le mačhen, u pro agor the le čhaves, saves sas o rikone so cirden. O čhave latar phučenas, soske len na kamel u lenca the lengri buti. E daj lake phend'as, hoj pes na šukares l'ikerel ki o manuša.

E Lada pro agor peske kerd'as e god'i, hoj džala le kherestar u prečerinela pes andre labut'. E Lada gel'as u vičhind'as: "Aver da mange arakhava!" Ruňas e daj, vičhinelas la čha pale. E Lada prastalas ki o labuti, no on la na ile maškar pende u phende lake: "Šaj oda, hoj pes te arakhel aver daj? Sakones šaj te avel ča jekh daj!"

But berša pregele. E Ladakri daj sakovar rovelas pal peskri čhaj u pal'is muľ'as. Pal o but o labute avle andal o dur phuva u lenca the e Lada, savi čačes na arakh'as la aver da andro ola dur phuva. Phend'as peske, hoj pes prečerinela pale pre čhaj u phend'as peske: "La da lava andre angal'i, o apsa lake khosava." Urňil'as dži ki o kher kaj ul'il'as, ale andal o kher ňiko na avelas avri, vaš oda e Lada našti sas te ačhel e čhaj.

Ole d'ivesestar avel e šukar labut' sako angle ňilaj, rovel, vičhinel, peskra da rodel, ale našti la te arakhel.

ÚLOHY:/ So te kerel

1. Napíš, ako sa volalo dievčatko, ktoré sa narodilo rybárovi Jankovi a jeho žene/ Pisin, sas vičhinelas e čhajori, savi ul'il'as le Jankske, so chudelas le mačhen u leskra romňake

-
2. Napíš, prečo Ladu jej mať za celý prvý rok neoslovila menom/ Pisin, soske e Ladakri daj na phenelas o jekhto berš lakro nav

---

3. Napíš, kol'kých mládencov odmietla Lada/ Pisin, keci čhaven e Lada tradl'as

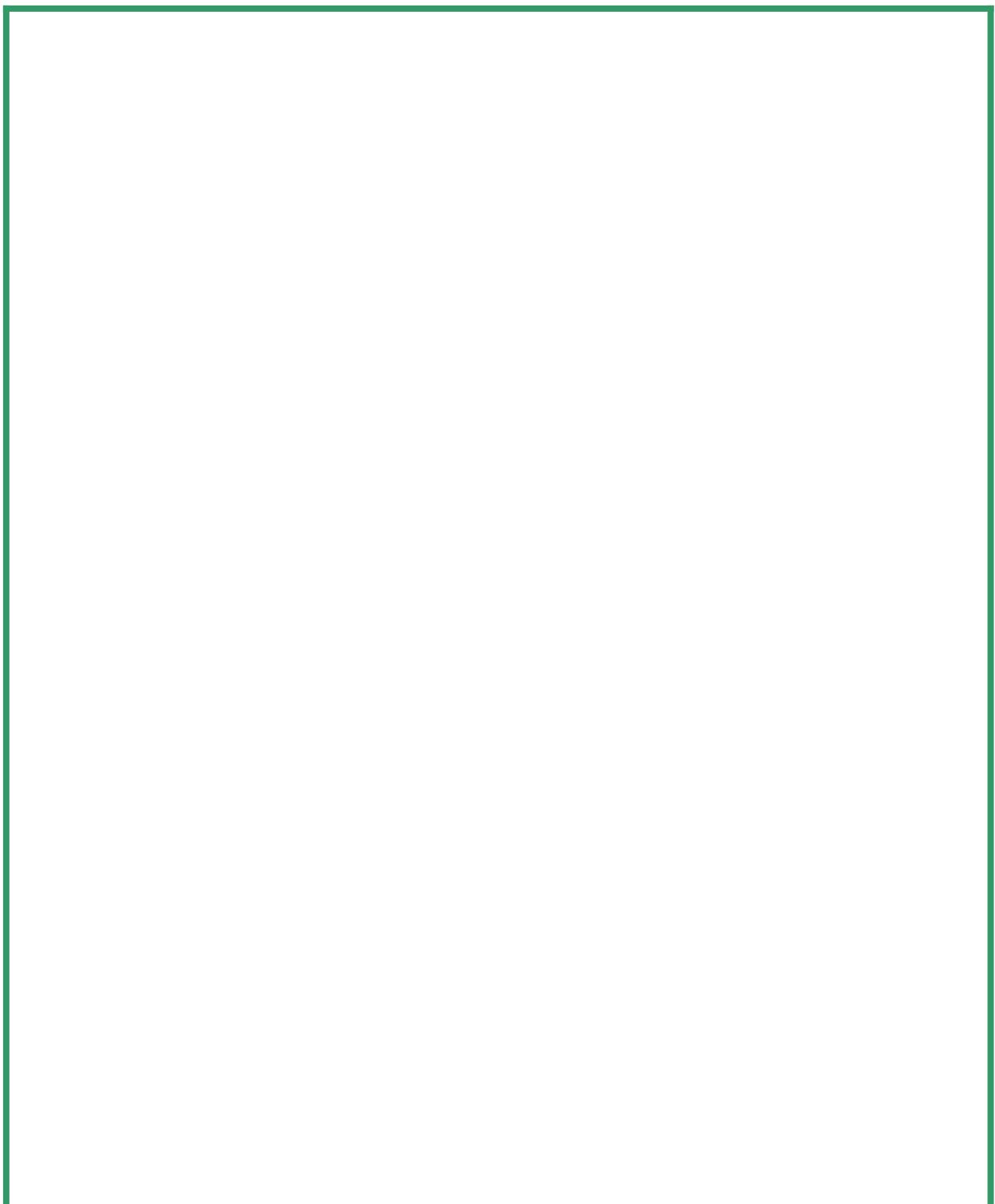
4. Zakrúžkuj, na čo sa premenila Lada/ Kružkin oda, pre soste pes prečerind'as e Lada

- A) Premenila sa na kačku
  - B) Premenila sa na labut'
  - C) Premenila sa na čajku

5. Napiš, čo išla hľadať labuť Lada do ďalekých krajín/ Pisin, so gel'as e Lada te rodel andro dur phuva

.....

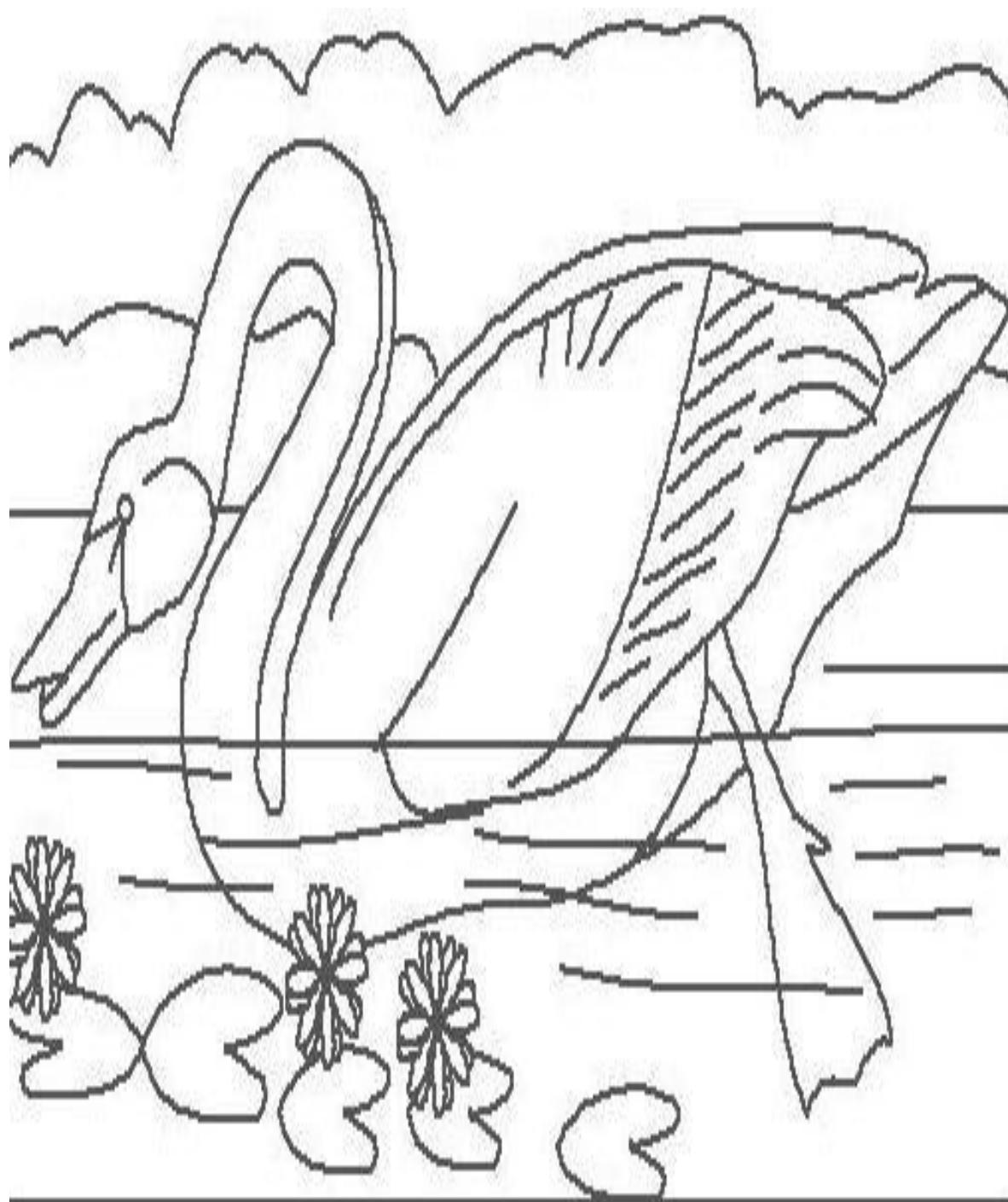
6. Nakresli labuť/ Čitrin e labuť

7. Napiš, čo sa stalo s mamičkou Lady / Pisín, so pes ačhil'as la Ladakra daha

.....

8. Vymaľuj neštastnú labuť Ladu / Maľ'in avri e bibachtaľ'i labut' Lada

9. Napiš tvoj krátky príbeh o labuti Lade so šťastným koncom/ Pisin peskri charňi paramisi pal e labuť Lada, so agorinela bachtaleš

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

Pavúk a mucha- [http://www.svetpohladnic.sk/obrazok/ingenne/pavuk/579.htm/](http://www.svetpohladnic.sk/obrazok/ingenne/pavuk/579.htm)

<http://www.ddactiv.sk/index.php?ID=46> <http://www.i-creative.cz/2012/04/04/stanovani-omalovanky/>
<http://www.1halloween.net/html/maze03.html>
<http://www.twisty.noodle.com/fly-colouring-page>

Korytnačka a opica- <http://www.purpulo.sk/rozpravky/svetove-rozpravky/filipinska-rozpravka-odoji-korytnačka-opica/roode>

<http://www.wallpaperzoo.com/cartoon-monkey-colouring-pages-24274.html>

http://www.bestcolouringpages.com/turtle_revishes,core-ice-cream-colouring-pages_1d16155.html

O pláčúcej labuti- <http://www.rexik.zoznam.sk/rozpravky/detail/o-placucej-labuti/>

<http://www.enchantedlearning.com/paint/artists/audubon/colouring/swan.html/>

ÚVOD

Zvieratá v rozprávkach je záujmový útvar.

Cieľom tohto záujmového útvaru je priblížiť, oboznámiť, vysvetliť, upresniť, popísať, objasniť, vnímať, hodnotiť zvieratá v rozprávkach a ich vlastnosti.

Tento záujmový útvar je určený pre žiakov pre I. stupňa v rozsahu 60 hodín príslušného školského roka.